

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana třetích osob před mobiliární exekucí

Soudní exekutor může v rámci exekučního řízení vymáhat zaplacení peněžité částky způsobem stanovenými zákonem v § 59 odst. 1 exekučního řádu[1], a to obvykle v posloupnosti dle § 58 odst. 2 exekučního řádu. Exekuce může být provedena mimo jiné i prostřednictvím prodeje movitých věcí, tzv. mobiliární exekucí. V rámci mobiliární exekuce ovšem nezřídka nastává situace, kdy jsou exekutorem postiženy i věci ve vlastnictví osoby odlišné od povinného, která následně musí o vrácení svých věcí bojovat.

Exekuce prodejem movitých věcí - mobiliární exekuce

Hned na úvod si dovoluujeme uvést, že exekutor by měl k mobiliární exekuci přistoupit až po neúspěšném pokusu o vymození peněžité částky jinými způsoby, jako např. příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu nebo příkázáním jiné peněžité pohledávky. Tento způsob exekuce by tedy neměl být využíván jako způsob primární.

Mobiliární exekuce se provádí na základě exekučního příkazu, který se povinnému obvykle doručuje až při samotném, resp. vlastním provádění exekuce[2], tj. povinný o něm není exekutorem předem informován. Exekutor, resp. jeho vykonavatel, se dostaví do místa, kde se povinný zdržuje nebo kde má majetek a provede soupis movitých věcí. Při provádění soupisu pak ještě nedochází k prodeji těchto věcí, přičemž v tomto momentu nemusí dojít ani k jejich zabavení (zajištění), kdy mohou být pouze zaevidovány a označeny exekuční nálepkou. Povinnému, tak jako i jiným osobám, je následně zakázáno nakládat s věcmi, které byly do soupisu pojaty.

V rámci mobiliární exekuce nemůže exekutor postihnout veškeré movité věci povinného, kdy zákon uvádí taxativní výčet věcí, které jsou z výkonu exekuce vyloučeny[3], jako např. běžné oděvní součásti, snubní prsteny, školní pomůcky.

Po tom, co nabyde exekuční příkaz právní moci, přistoupí soudní exekutor k stanovení (odhadu) ceny a k prodeji sepsaných a zajištěných movitých věcí, a to obvykle prostřednictvím dražby. Částka získána prostřednictvím dražby se následně použije na úhradu nákladů exekučního řízení a na uspokojení pohledávky oprávněného.

Věci ve vlastnictví třetích osob

Dle zákona může být proti osobě odlišné od povinného vedena exekuce jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost[4].

V praxi ovšem nezřídka nastává situace jiná, tj. kdy jsou v rámci mobiliární exekuce postiženy i věci, které náleží třetím osobám, tj. osobám odlišným od povinného.[5] Tato situace obvykle nastává v případech, kdy povinný bydlí, nebo se zdržuje, v nemovitosti vlastníka věci (např. jako nájemce), anebo naopak, kdy vlastník věci bydlí, nebo se zdržuje, v nemovitosti povinného. Soudní exekutor a jeho zaměstnanci, jsou oprávněni vstoupit do prostoru, kde se povinný zdržuje nebo kde má (nebo by mohl mít) majetek, i bez souhlasu majitele tohoto prostoru, případně osoby užívající tento prostor (např. nájemce), přičemž tyto osoby jsou povinny výkon exekuce strpět. Soudnímu exekutorovi, resp. jeho vykonavateli, nepřísluší řešit otázky vlastnictví věci a do soupisu zahrnuje všechny věci, o kterých může předpokládat, že patří povinnému.[6]

V takovémto případě je důležitá zejména rychlá a aktivní reakce vlastníka věci. Pokud vlastník věci obdržel informaci o probíhajícím exekučním řízení[7], ovšem soudní exekutor ještě neprovedl soupis movitých věcí, je potřeba neprodleně kontaktovat exekutora a zkusit vyřešit vzniklou situaci domluvou. Za předpokladu, že bude exekutor ochoten řešit danou situaci domluvou, je potřeba počítat s tím, že bude od vlastníka věci vyžadovat podklady prokazující jeho vlastnictví k předmětným movitým věcem (např. kupní smlouvy, faktury apod.). Toto řešení je obvykle nejméně nákladné, a to jak časově, tak finančně.

Pokud ovšem není domluva s exekutorem možná nebo již došlo k soupisu movitých věcí, musí se vlastník věci pokusit domoci svého práva pomocí k tomu zákonem stanovených nástrojů.

Vyškrtnutí věci ze soupisu

Soudní exekutor by měl věc ze soupisu vyškrtnout v případě, že během exekuce vyjde najevo, že tato věc povinnému nepatří nebo patřit nemůže. Vlastník věci by se ovšem neměl spoléhat na proaktivní přístup exekutora, a to zejména s ohledem na poměrně krátké zákonem stanovené lhůty.

Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu je vlastník věci, v tomto případě označen jako navrhovatel, oprávněn podat do 30 dnů ode dne, kdy se o soupisu věci dozvěděl. Návrh se podává u soudního exekutora, který věc pojal do soupisu, tj. exekutora pověřeného výkonem exekuce. K návrhu je potřeba připojit důkazy prokazující vlastnictví navrhovatele k předmětné věci, přičemž jako důkazy jsou obvykle využívány zejména kupní smlouvy, faktury, účtenky nebo čestná prohlášení. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu by měl dále splňovat i obecné náležitosti podání.[8] O návrhu na vyškrtnutí věci rozhoduje samotný soudní exekutor usnesením ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení návrhu.

Dalším způsobem, kterým je možné dosáhnout vyškrtnutí věci ze soupisu, je získání souhlasu oprávněného z předmětné exekuce, přičemž v případě souhlasu oprávněného je v souladu s dispoziční zásadou exekučního řízení[9] soudní exekutor povinen vyškrtnout věc ze soupisu.

Vylučovací žaloba

Pokud soudní exekutor návrhu nevyhoví a věc ze soupisu nevyškrtně, může se vlastník věci proti rozhodnutí exekutora bránit prostřednictvím vylučovací (excindační) žaloby[10]. V souladu s ustálenou judikaturou českých soudů[11] platí, že vylučovací žaloba může být podána i v případě, kdy nebyl před podáním žaloby podán návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu[12]. Při podání vylučovací žaloby je pasivně legitimován, tj. žalovaným, nikoliv soudní exekutor, ale oprávněný z předmětné exekuce. Lhůta k podání vylučovací žaloby je zákonem stanovena na 30 dnů od doručení rozhodnutí exekutora o nevyhovění návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu.

V době od podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu do uplynutí lhůty k podání vylučovací žaloby, a rovněž po dobu soudního řízení o vylučovací žalobě, nemůže soudní exekutor přistoupit k prodeji předmětné movité věci.

Vrácení věci

Pokud dojde k vyškrtnutí nebo vyloučení věci ze soupisu, je soudní exekutor povinen tuto věc bez zbytečného odkladu předat navrhovateli, tj. osobě, která se domáhala svého práva k věci. Předání věci proběhne na místě, kde byla tato věc zajištěna nebo na místě dle domluvy exekutora a navrhovatele, případně v sídle exekutora.

Vydání výtěžku

V případě, že by před vyškrtnutím nebo vyloučením věci ze soupisu došlo k prodeji předmětné věci, může se její vlastník domáhat vydání výtěžku z prodeje, a to prostřednictvím tzv. žaloby lepšího práva.[13] V odůvodněných případech a při splnění předpokladů odpovědnosti za újmu se může vlastník věci dále po soudním exekutorovi domáhat i náhrady vzniklé újmy[14].

Závěr

V praxi není možné zcela eliminovat případy, kdy jsou v rámci mobiliární exekuce postiženy i věci osoby odlišné od povinného. Je tedy potřeba dbát na obezřetnost a prověřování rizikových osob, zejména pak při výběru nájemců, nebo naopak při výběru nájmu, resp. pronajímatelů.

Jedním z preventivních prostředků ochrany může být například pravidelná kontrola těchto osob v Centrální evidenci exekucí[15], a dále nastavování smluvních vztahů tak, aby mohly být v případě exekuce nařízené na smluvního partnera jednostranně ukončeny. Pokud ovšem situace dospěje až do stavu, kdy je osoba nedobrovolně zapojena do exekučního řízení za povinným, je potřeba jednat rychle a nevyčkávat, zda se situace vyřeší sama.

JUDr. Ing. Michal Kuna,
advokát

Mgr. Lukáš Šmotlák,
advokátní koncipient

[Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Koliště 1912/13
602 00 Brno

Růžová 1416/17
110 00 Praha

tel.: +420 543 217 520

e-mail: office@dolezalpartners.com

[1] Zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako „exekuční řád“)

[2] Viz § 325 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako „občanský soudní řád“)

[3] Viz § 322 odst. 2 občanského soudního řádu

[4] Viz § 36 odst. 3 exekučního řádu

[5] Jelikož se ve většině případů jedná o právo vlastnické, budou tyto osoby dále v textu označovány jako „vlastník věci“.

[6] WINTEROVÁ, Alena a kolektiv. Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, str. 115.

[7] Např. prostřednictvím výzvy soudního exekutora ve schránce nebo na dveřích k nemovitosti.

[8] Viz § 42 občanského soudního řádu

[9] KASÍKOVÁ, Martina, ŠIMKA, Karel. § 68 [Vyškrtnutí věci ze soupisu]. In: KASÍKOVÁ, Martina a kolektiv. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 487.

[10] Viz § 68 odst. 4 exekučního řádu a § 267 občanského soudního řádu

[11] Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 04.02.2014, sp. zn. 21 Cdo 1037/2013

[12] KASÍKOVÁ, Martina, ŠIMKA, Karel. § 68 [Vyškrtnutí věci ze soupisu]. In: KASÍKOVÁ, Martina a kolektiv. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 487.

[13] SMOLÍK, Petr. § 326 [Pořízení soupisu]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK a kolektiv. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1478

[14] Tamtéž

[15] Centrální evidence exekucí provozována Exekutorskou komorou České republiky, k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)